

Tehy ry
PL 10
00060 TEHY

Lausunto 15.11.2019

Sosiaali- ja terveysministeriö
Meritullinkatu 8, Helsinki
PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo@stm.fi

Viite: STM070:00/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain 15 ja 20 §:n muuttamisesta sekä 20 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Tehyn näkemyksen mukaan tehostetun palveluasumisen henkilöstömitoituksesta tulee säätää lainsäädäntötasolla. Laatusuositus ei ole riittävällä tavalla ohjannut toimintaa.

Lain voimaantullessa 1.8.2020 välillistä tukipalvelutyötä ei enää laskettaisi henkilöstömitoitukseen. Tämä on kannatettava muutos. Se helpottaa henkilöstön työkuormitusta ja mahdollistaa koulutetun hoitohenkilöstön osaamisen tarkoituksenmukaisen hyödyntämisen. Uudistus poistaisi koulutetulta hoitohenkilöstöltä merkittävän määrän siivoukseen, pyykinpesuun ja ruuanlaittoon liittyviä tehtäviä. Välillistä asiakastyötä varten pitäisi olla resursoituna riittävä määrä osaavaa tukipalveluhenkilöstöä. Tukipalvelutehtäviin osoitetulla henkilöstöllä pitää olla riittävä koulutus muun muassa tartuntatautien ehkäisyyn liittyen, erityisesti infektiosivousta vaativissa tiloissa sekä epidemiatilanteissa.

Henkilöstömitoitukseen laskettaisiin esitysluonnoksen mukaan nykyisen laatusuosituksen mukainen henkilöstö. Tehy näkemyksen mukaan lain voimaantultuakin tehostetussa palveluasumisessa suurimman osan henkilöstöstä tulee olla lähihoitajia ja sairaanhoitajia. Myös kuntoutushenkilöstöä on oltava riittävästi. Ikäihmisten pitkäaikaissairauksien ja akuuttien sairauksien asianmukainen hoito sekä toimintakyvyn tukeminen onnistuvat vain, jos yksiköissä on riittävästi nimikesuojattuja ja laillistettuja ammattihenkilöitä.

Esitysluonnoksessa ei ole perusteita sille, että hoiva-avustajat voisivat tehostetussa palveluasumisessa korvata nimikesuojattujen ja laillistettujen ammattihenkilöiden työpanosta. Esitysluonnoksen mukaan hoiva-avustajan työtehtävät ovat rajattuja. Tehtävät eivät vastaa itsenäisyydeltään tai vaativuudeltaan esimerkiksi lähihoitajan työtehtäviä. Hoiva-avustajat eivät voi toimia yksin työvuorossa, koska lyhyt koulutus ei mahdollista itsenäistä työskentelyä.

Tehostetussa palveluasumisessa toteutettava lääkehoito on vaativaa lääkehoitoa, joka vaatii ammattiosaamista. Lääkehoidon toteuttaminen on jokapäiväistä. Näin ollen jokaisessa työvuorossa pitää olla riittävästi terveydenhuollon ammattihenkilöitä toteuttamaan lääkehoitoa, kuten esitysluonnoksessa todetaan.

On erittäin tärkeää, että esitysluonnokseen on kirjattu se, että jokaisessa yksikössä tulee olla käytössä sairaanhoitajan työpanosta.

Vastuuhenkilöllä, joka useimmiten on yksikön esimies, pitää olla tosiasiallinen mahdollisuus tehdä esimies- ja hallinnollista työtä. Oikeudenmukaisella ja osallistavalla johtamisella sekä esimiestyöllä on suuri vaikutus hoidon laatuun ja henkilöstön työhyvinvointiin. Työaika on resursoitava riittävästi näihin tehtäviin, jotta johtaminen on laadukasta ja vaikuttavaa.

Henkilöstömitoitus tulee aina arvioida todellisena, toteutuneena mitoituksena, kuten esitysluonnoksessa on esitetty. On tärkeää, että esitysluonnoksessa on kuvattu se, miten todellinen, toteutunut henkilöstömitoitus lasketaan kansallisesti yhdenmukaisella tavalla Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen määrittämän laskukaavan mukaisesti.

Pidämme erittäin tärkeänä myös sitä, että esitysluonnoksen mukaisesti henkilöstömitoitustiedot kerätään aina myös päiväkohtaisesti, jolloin ne ovat valvontaviranomaisten käytettävissä toteutuneen mitoituksen arviointia varten. Kannatettava asia on myös se, että henkilöstömitoitus lasketaan toiminnallisen yksikön tasolla.

RAI-arvioinnin kansallinen käyttöönotto on hyvä uudistus. Kansallinen käyttöönotto vaatii sen, että koulutettu hoitohenkilöstö saa sen käyttämiseen riittävän täydennyskoulutuksen. RAI-arviointien tekemisen tulee olla ammattihenkilöiden vastuulla. Ikäihmisten hoidossa työskentelevien hoitotyön johtajien ja esimiesten rooli on keskeinen käyttöönoton onnistumisessa.

Ikäihmisten hoidossa työvoiman vetovoiman ja pitovoiman parantaminen tarkoittavat Tehyn näkemyksen mukaan palkkatason nostamista, työolosuhteiden parantamista, riittävää henkilöstömitoitusta, urakehitysmahdollisuuksien lisäämistä sekä oikeutta hyvään johtamiseen.

Lausunto on luettavissa kokonaisuudessaan otakantaa.fi -palvelussa.

Helsingissä 15.11.2019

Millariikka Rytönen
puheenjohtaja
Tehy ry

Kirsi Sillanpää
johtaja
Tehy ry

Lisätietoja: Mervi Flinkman, työvoimapolitiittinen asiantuntija, mervi.flinkman@tehy.fi p. 0400 968324